

IZHAJA VSAKI DAN.

Ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj Peramične številke se prodajajo po 3 avd., (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Knapju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Postojni, Dombergu, Solkanu itd.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 stot. milimeter, oamrtne, zahvale, poslanca, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjaja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. — Oglase sprejema „Inseratni oddelek uprave Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi Edinosti.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira.

Naročnina na nedeljsko izdajo „Edinosti“ stane: celotno K 5-20, pol leta 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopol se ne vračajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcij lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilni račun št. 841-652.

Telefon šte. 1187

BRZOJAVNE VESTI.

Ministra Derschatta in Fiedler na potu v Trst.

DUNAJ 15. Kakor je „Fremdenblatt“ zvedel, odpotujeta železniški minister dr. Derschatta in trgovinski minister dr. Fiedler brzkone danes v Trst. — Sodi se, da se bodo v Trstu vršila uradna posvetovanja o vprašanjih tamošnjega prometa, to je, dogradnje tržaškega pristanišča, ki se bliža svojemu koncu, javnih skladišč ter načrta, da se na progi Opčina-Trst uvede električni obrat.

Afera Wahrmond.

DUNAJ 19. „Fremdenblatt“ je prejel od merodajne strani nastopno poročilo: Privatno pismo gospoda ministra za znanje stvari na naučnega ministra dr. Marcheta od 6. marca t. l. v stvari profesorja Wahrmonda se glasi: Ko me je nedavno obiskal tukajšnji apostolski nuncij, je o tej priliki omenil tudi znanega profesorja cerkvenega prava v Inomostu dr. Wahrmonda. Nuncij je pripomnil, da je profesor Wahrmond nedavno temu imel v Inomostu in v Solnogradu predavanja ateističnega značaja ter da je tudi razširjal brošure, ki so pisane v protucerkvenem duhu. Na ukaz višjega državnega pravdnika je bila ena teh brošur zaplenjena. Apostolski nuncij ni o tej priliki stavil nikake zahteve.

„Fremdenblatt“ pripominja k temu: Kakor je razvidno iz tega pisma, je nuncij tu le podal izjavo ministru za znanje stvari. Ako bi bil zastopnik sv. Stolice stavil kako konkretno zahtevo v stvari, o kateri imajo odločevati avstrijske oblasti, bi bil baron Aehrenthal moral pokazati na to pristojnost ter ne bi mogel prevzeti posredovanja.

Zdravje cesarjevo.

DUNAJ 19. Cesar je noč dobro prepal, njegovo stanje je porojno. Neznatno povišanje temperature, ki se je predvčerajšnjem zvečer opazalo kakor posledica prehlajenja, je skoraj popolnoma izginilo. Apetit je bil včeraj prav dober. Danes je cesar ustal ob navadni uri ter je, kakor vsak dan, rešil svoje akte.

Napad na posl. Pernerstorferja.

DUNAJ 19. Ko se je nocoj okoli 6. ure hotel posl. Pernerstorfer podati v uredništvo „Arbeiter Zeitung“ in ko je prišel skozi vežo, je nek mož, ki je nanj prežal, dvakrat ustrelil z revolverjem. Eden strelav je poslanca oprasnil na roki, ki je le lahko ranjena. Sicer ni bil Pernerstorfer drugače poškodovan. Napadalec si je potem pogoltnil kroglo v senco ter se močno ranil. Uredniki „Arbeiter Zeitung“ so spoznali v napadalcu 35-letnega kupčevalca z dragocenimi kameni Ignacija Pollaka, ki je umoboln. Izlasti je mislil, da ga vedno preganjata posl. dr. Adler in posl. Pernerstorfer.

Ogrski parlamentarni bančni odsek.

BUDIMPEŠTA 19. Na današnji predkonferenci parlamentarnega bančnega odseka, je posl. Hollo predlagal, naj se odsek bavi le s pripravo samostojne banke. Predsednik grof Battanyani je omenil, da se je vlada zavezala, da prične pogajanja z avstro-ogrsko banko. Ta sklep bi morale stranke večine spoštovati. Sicer ne bi moglo to ovirati odseka, da predlaga zbornici ustanovitev samostojne banke. Ostalo je stvar posl. zbornice in vlade.

Demonstracije v Berlinu.

BEROLIN 19. Na včerajšnjih spopadih s policijo je bilo glasom policijskega poročila aretiranih 47 oseb. Devet redarjev je bilo lahko ranjeno.

PODLISTEK.

35

KAZAKI.

Kavkaška povest. — Grof LEV N. TOLSTOJ.

Deklica je obstala in poslušnila. „Ali je oženjen, tvoj gospod?“ je vprašala.

„Ne, naš gospod je še mlad in neoženjen; kajti plemeniti gospodje se ne morejo nikoli oženiti mladi,“ je poučljivo izjavil Vanjuša.

„Kaj pa še! Takšen bivol se je zredil, a za ženitev je premlad! On je pač pri vas vseh načelnik?“ je vprašala.

„Gospod moj je junker, to se pravi: on še ni oficir. A ima sam na sebi čast višjo od generala, ki je vendar visoka oseba. Zato ga ne pozna samo naš polkovnik, ampak sam car,“ je ponosno raz-

BEROLIN 19. Včeraj popoldne je prišlo med policijo in demonstranti do spopadov na treh krajih; pri Moltkejevemu mostu proti 300 pred tvornico strojev tvrdke Hartung proti 5000 demonstrantom. Tretji spopad je bil v ulici Choriner. Ranjen ni bil nihče.

Papežev god.

RIM 19. Papež je danes povodom svojega godu čital ob 7. uri zjutraj tiho mašo v Sikstinski kapeli. Pri maši so bile sestre papeževe, papeževi dvorni in državni dostojanstveniki, zastopniki francoskih in belgijskih romarjev ter okoli 2000 povabljenih gostov.

General Petrov.

SOFIJA 19. Umrli je v Berlinu poveljnik prvega vojaškega okraja, general Petrov, ki se je podal tjakaj, da se opopravi.

Kolektivna nota turški vladi.

CARIGRAD 19. Poslaniki evropskih veleil in poslanik Združenih držav, ki živajo kapitulacijske pravice, so izročili porti daljšo kolektivno noto, v kateri energično protestujejo proti temu, da se inozemce ovira pridobivati v Turčiji zemljišča.

Angleški poslanik Conon.

CARIGRAD 19. Angleški poslanik O Conon je umrl.

Švicarska narodna banka.

CURIH 19. Narodna banka je znižala diskont od 4 na 3½%.

Angleški kralj.

SAN SEBASTIAN 19. Danes predpoldne je dospel semkaj angleški kralj.

Maroko.

PARIZ 19. Glasom neke brzogovorne admirala Philberta je križar „Canard“ odplul na predgorje Jubi, da gre na pomoč ladji „Balaine“, ki se je tamkaj ponesrečila.

Prenos Zole v Panteon.

PARIZ 19. Zbornica je ravpravljala zakonski načrt o kreditu 35.000 frankov, ki se jih porabi za prenos Zolinoga pepela v panteon. Načrt je bil vsprejet.

Reforma francoske poslanske zbornice.

PARIZ 19. Republikanska skupina zbornice za volilno reformo je vsprejela resolucijo, po kateri ima v vsakem departementu, odstevši iselence, priti na 80.000 prebivalcev po en zborniški kandidat, odlomki z nad 40.000 prebivalcev imajo pravico do drugega mandata. S tem bi se število francoskih poslancev od 575 znižalo na 478. Skupina je eklenila vprašati vlado, kako stališče da misli nasproti temu predlogu zavzeti.

Povodnji v Avstraliji.

SIDNEY 19. (Nemška kabelska družba). Na severju novega južnega Walesa je napravila povodenj škode za 2 milijona mark. Iz več okrajev države Queensland poročajo tudi o poplavih.

Barcelonski župan.

BARCELONA 19. Barcelonski župan, ki je podal svojo ostavko, je zopet prevzel županske posle.

Angleška banka.

LONDON 19. Angleška banka je znižala diskont od 3½% na 3 od sto.

Novo norveško ministerstvo.

KRISTIJANJA 19. Kralj je odobril nastopno sestavo novega ministerstva: Gunnar Kundsén, generalni konzul Christoffsen, šolski ravnatelj Karol Seip, ravnatelj brzojave Heftije, inženir Ihlen, soanik Castberg, nadalje Abrahamsen in veleposelnik Foosnaes. Od novih ministrov pripadajo členi

ložil Vanjuša. „Midva nisva taka kakor drugi ubožci v armadi; najin papir je bil celo senator, tisoč in še več kmetov je imel, in pošiljajo nama po tisoč rubljev. Zato naju imajo tudi povsod radi. Ker, prosim te, če je kdo tudi stotnik, a nima denarja — kaj ima od tega?“

„Pojd, bom zaprla,“ ga je prekinilo dekle.

Vanjuša je prinesel vino in naznanil Oleninu, da „la fille, c'est très jolie,“ in šel takoj z neumnim smehom vun.

XIII.

Med tem so na trgu peli bobni mirozova. Ljudje so se vračali od dela. V vaških vratih je mukala čreda, drenjajoč se noter v zlatorumenem oblaku prahu. Dekleta in babe so se sukale po ulicah in gonile domov živino. Solnce se je bilo skrillo povsem za daljnim, snežnim gorovjem. Le modrikasta barva je bila razlita po zemlji in po nebu. Nad temnimi vrtovi so se komaj vidno užigale zvezde in vse je polagoma utihnilo po vasi.

stortinga Kuntsen, Heftije Castberg in Abrahamsen radikalni stranki. Ministri si niso še razdelili listnic.

Dogodki na Ruskem.

Proglas carja Nikolaja na armado in floto.

PETROGRAD 19. Danes je bil objavljen nastopni proglas carjev na armado in floto: Junaška bramba Port Arturja, ki jo je radi vtrajnosti in hrabrosti nje posadke obhudoval ves svet, je bila nenadoma prekinjena vsled sramotne predaje trdnjave. Najvišje sodišče, ki je kaznovalo one, ki so zakrivil predajo, je istočasno vzpostavilo vso vzvišeno resnico nepozabnih junaštev hrabre posadke. Hrabri branitelji Port Arturja! Vsled Vaše junaške, valed vaše samozatajvalne hrabrosti in vaše zvestobe, ki ste jo pokazali branici naše trdnjave na Skrajnem Vztoku, ste si pridobili nesmrtno slavo in nov list ste vložili v anale junaških činov ruskih vojakov. Hvaležna Rusija je ponosna na Vas in nikdar ne pozabi vaših činov, kakor niste tudi Vi pozabili svoje dolžnosti nasproti njej. Nikolaj.

Pisma iz Štajerske.

V.

Tu nekoliko kratkih potez k poločaju.

Kakor veste, si je ustanovila narodna stranka v svrhu dosege svojih ciljev na polju kulturnega dela zadrugo „narodno založbo v Celju“, ki jej je naloga, da potom časopisja in knjig širi izobrazbo med narodom. Od strani oblasti se je prvotno nekaj sitnirilo in pravila zadruga so vkljub vednemu dreganju od naše strani ležala par mesecev pri namestnji v Gradcu. Zdaj je zadruga končno registrirana in započne svoje delo. Eno knjigo je, kakor vam bo morda znano, že izdala, namreč „Slovenski kmečki koledar“ za l. 1908, ki je bil od vseh strani toplo pozdravljen in splošno pohvaljen.

Zadruga bo v prvi vrsti potom političnih brošur širila politično zrelost in narodno zavednost med ljudstvom.

Pred dobrim tednom dnij so se zvršile volitve v okrajni zastop šoštanski. Ker se vsled nestrpnosti klerikalcev, posebej velenjskega župnika Cizeja in velenjskega župana Skaze ni doseglo sporazumljenj med Slovenci, so nastopili ločeno. Veleposelstvo je izvolilo, razun enega, same klerikalce, kmečke občine pa naprednjake. Trg Šoštanj je volil same Nemce. Razmerje je sledeče: 10 Nemcev, 10 slov. naprednjakov, 10 klerikalcev in 2 nepristranske.

Čuje se, da hočejo na volitvi načelnika klerikalci potegniti z Nemci, samo da bi ne bil zopet izvoljen dozdajni načelnik, državni poslanec Vinko Ježovnik.

V koliko so te govorice upravičene, po kažejo bližnji dnevi.

Zadnja sodnijska imenovanja še vedno razburjajo našo javnost. Ogorčenje vsled postopanja klerikalcev v tem vprašanju raste. Očitani smo jim, da so sklenili z vlado pakt v stvari teh imenovanj in v stvari preiskave proti njihovem ljubljenu dr. Povaleju zaradi hudodelstva. Klerikalci tega niti ne taje, pač pa si dovoljujejo v svojem časopisju novo nezaslišanost: denuncirajo slovensko uradništvo. Iz pisave „Slov. Gospodarja“ mora vsakdo logično sklepati, da je klerikalcem ljubši nemški nego slovenski napredni uradnik. Nemško časopisje registrira radostno to izjavo klerikalcev.

Zadnji „Slov. Gosp.“ naznanja tudi, da

• Ko so bile spravile domov živino, so kazakinje prihajale na vogale ulic in se usedale po klopih pred hišami, jedoč buče. K eni teh gruč se je pridružila tudi Marjanka, potem ko je bila pomolzla obe kravi in bivolico.

Družba je sestojala iz nekoliko žensk in deklet in starega kazaka.

Pogovarjali so se o ubitem Abreku. Kazak je pripovedoval, ženske so izpraševale. „Najbrže bo dobil veliko nagrado?“ je rekla kazakinja.

„To je gotovo. Pravijo, da dobi križec.“ „Mosev ga je hotel ukiniti. Puško mu je vzel, a poveljništvo v Kizljaru je zvedelo to.“

„To je podla duša, ta Mosev.“ „Pravili so, da je prišel Lukaška,“ je opomnila ena deklic.

„Pri Jamki (Jamka je bila samcata, zanikrna kazakinja, ki je imela krčmo) popiva z Nazarko. Pravijo, da so izpili pol vedra.“

*) Semena.

dr. Korošec v proračunskem odseku „razkrije“ postopanje naših slovenskih uradnikov nasproti pristašem kmečke zveze, to se pravi, dr. Korošec, vodja klerikalne stranke, bo na podlagi lažljivih podatkov denunciral slovensko uradništvo na Dunaju, dočim ni došel na rečenem mestu niti z eno besedo ni protestiral proti imenovanju nemških sodnikov. Na tak način je seveda onemogočeno vsako resno delo proti germanizaciji Spod. Štajerske od strani vlade. In vendar se pravijo ti ljudje, da so narodni!!

Še eno hočemo pibiti na kratko: zadnji čas se je pričela besna in ostudna gonja proti slovenski gospodarski organizaciji, proti zadrugi zvezi v Celju. Začela se je gonja na enak podoben način od klerikalne in od liberalne kranjske zveze. V imenu klerikalne zveze hujška klerikalno časopisje javno, poleg tega pa se pišejo iz njene pisarne pisma na vse strani po Štajerskem: pisma polna laži in obrekovanj. Isto nečastno službo opravljata pa tudi dr. Benkovič in dr. Verstovšek. Če pa se jim je javno, na podlagi podatkov, dokazalo, kako obrekujejo in lajejo, pa zavajajo: glejte te strašne „liberalce“, kako nas napadajo!

Gonjo proti celjski zadrugi zvezi pa v isti meri kakor klerikalci izvršuje v imenu kranjske liberalne zveze znani Rožman. Tudi on skuša na vse možne načine blatiti celjsko zvezo, jej jemati ugled in tako spravljati na račun celjske svoje zvezo na konja.

Prepričani pa smo, da vse to ne more trajno škodovati mirnemu in treznemu gospodarskemu delu, in bo končno le obrekovalcem samim na škodo.

Ljubljanska klerikalna zadruga zveza je — kakor vam bo menda znano — otvorila s tem mescem v Mariboru filijalo, da bo tem lažje opravljala svoje radirajoče delo.

Ogrska poslanska zbornica.

Budimpešta 19. Zbornica je nadaljevala debato o reviziji poslarnika. — Posl. Mezöffy (narodni social. demokrat) je v svojem sklepnem govoru izjavil, da bo po reformi poslarnika dežela popolnoma izročena Avstriji. Le šest govornikov se je iz ogromne večine koalicije prijavilo, ki zagovarjajo predlog Nagy-jev. To dokazuje, da sama večina čuti, da so dokazi protugovornikov opravičeni.

Posl. Stefan Pilisy (neodvisna levica) je v svojem sklepnem govoru zavračal očitjanje opozicije, češ, da se ista bojuje skupno z narodnostmi. To vendar ne gre, da se narodnosti kar na kratko proglašajo za izdajalce domovine, iste zahtevajo le, da se izvede narodnostni zakon.

Posl. Mihael Polit (Srb) je v svojem sklepnem govoru izjavil, da je srbsko hrvatska koalicija edina stranka na Hrvatskem, ki želi še obraniti zvezo z Ogrsko, dočim druge stranke očitno proglašajo ločitev od Ogrske. Zato je potrebno, da Madjari sklenejo s Hrvati mir in da se prične s koalicijo pogajanja, ako se noče, da pride do tega, da se vzpostavi red s surovo silo.

Posl. Jurij Nagy (neodvisna levica) je izjavil, da se revizija poslarnika forsira le radi vojaških vprašanj; pred vsem je treba povišati častniške plače. Tudi posl. Barabas je kakor predsednik delegacije izjavil, da niti ne pusti avstrijskega nuncijske odpreti. Ali kratko po tem je zadostoval bogat obed, in nuncij je bil prečitan.

Posl. Barabas: Mi smo ga poslali nazaj. Predsednik: Govornik je osumničen poslance, da je radi enega obeda spremenil svoje stališče. To je največje razžaljenje. Zato pozivljam gospoda govornika na red.

Posl. Jurij Nagy je hudo napadal stranko

„Kako srečo ima popadač!“ je rekel nekdo. „Prav popadač. No pa, fant je priden. Kako je brihten! Pošten fant. Njegov oče je bil ravno tak, stari Kirjak... cel oče je. Ko so njega ubili, je vas po njem tulila. Glejte, tu gredó menda,“ je nadaljevala ženska, ki je to govorila, in pokazala na kazake, ki so se jim bližali po ulici. „Jergušov se jima je pridružil. Glejte no pijanca.“

Lukaška, Nazarka in Jergušov, ki so bili izpraznili pol vedra, so stopili k deklicam. Vsi trije, posebno pa stari kazak, so bili bolj rdeči ko po navadi. Jergušov se je majal in vedno, glasno se smeje, suval Nazarko v rebra.

„No, ve vlačuge, ali ne bodete nič pele?“ je zaklical Jergušov dekletom. „Jaz pravim: zapojte v naše veselje.“

„Dobro stražili? Dobro stražili?“ je donelo v pozdrav kazakom.

„Kaj bi pele? Mar je praznik?“ je rekla baba. „Ti si se napil pa poj.“

(Dalje.)

neodvisnosti ter zagovarjal svoj sklepni predlog. Nato je bila razprava prekinjena in seja zaključena. Z ozirom na jutrišnje obletnico smrti Ludovika Košuta se bo prihodnja seja vršila v soboto.

Slovansko-latinski blok.

V sredo se je pod predsedstvom poslanca dr. Ploja vršila druga konferenca nemških državnih poslancev, ki so člani proračunskega odseka, in sicer v svrhu, da se osnuje slovansko-latinski blok. Navzoči so bili za Slovence dr. Korošec in Žitnik, za Hrvate Vuković, za Italijane Pittoni in Conci, in za Romune Onciul in Wassilko. Čehi niso poslali na konferenco nobenega zastopnika, ker se nečejo udeleževati pogajanj, dokler se ne stori solidna podlaga za ta slovansko-latinski blok. Konferenca je trajala eno uro, ne da bi bilo prišlo do kakega konkretnega sklepa.

Franco se povrnil na Portugalsko?

Londonski „Morning Leader“ poroča iz Lizbone, da je govorica, da se je bivši diktator Franco povrnil na Portugalsko, povzročila tamkaj veliko senzacijo. Bivši diktator biva baje v Cardigi pri Lizboni v hiši nekega svojega prijatelja, ki jo strogo straži policija. Govori se, da se je povrnil, da reorganizira svojo stranko, katere mnogo členov da nastopi na prihodnjih parlamentarnih volitvah.

Preosnova angleškega ministerstva.

Iz Londona poročajo: Množe se govorice o predstopitvi preosnovi angleškega ministerstva. „Daily Telegraph“ je izvedel, da v kratkem odstopita radi starosti čuvar tajnega pečata, markiz of Ripon in kancelar vojvodine Lancaster sir Henry Fouldler. Sodi se, da hosta pozvana v kabinet Mr. Winston Churchill in Mr. Walter Runciman. V tem slučaju utegne Mr. Asquith izročiti urad zakladnega kancelarja in prevzeti listnico ministerskega predsedništva.

Wahrmundova afeta.

Afeta prof. Wahrunda, ki je spisal proti katoliškim dogmam znanstveno kritiko — kakor pravijo liberalni krogi — ali pamflet — kakor sodijo klerikali —, je prišla po intervenciji rimskega nuncija na Dunaju, di Belmonte, v nepričakovano kritičen stadij in zadobila tudi popolnoma drugo lice. Ne gre več za spor med krščanskimi socijalci, ki zahtevajo odstavek prof. Wahrunda, in liberalnimi krogi, ki proglajajo svobodo uka na vseučiliščih protestirajo proti morebitnemu postopanju ministerstva nasproti prof. Wahrundu.

Ze v tem stadiju stvari se je ministerstvo nahajalo v nemali zadregi, kajti zelo težko je bilo ugoditi mogočnim krščanskim socijalcem in si ob enem ne osvojevati vseh svobodomišelnih krogov z kakimsi bodi masreglovanjem inomotskega profesorja kanonskega prava, katero postopanje bi bilo nevaren precedenčni slučaj v škodo svobode uka.

Sedaj pa se je po intervenciji nuncija stvar nekoliko spremenila. Rimski nuncij je zahteval potom ministra za vnanje stvari odstavek prof. Wahrunda; to je nuncij povedal uredniku „Vaterlanda“ in vzdržal resničnost objavljene interviwa nasproti oficijelnemu dementiju avstrijske vlade, češ da je nuncij govoril o vprašavi aferi z ministrom Aehrenthalom, a da ni pri tem stavil nikakih zahtevkov.

Naj si že bodi stvar taka ali taka, naj bodo spisi prof. Wahrunda kritično-znanstveni ali le zasramovalni, naj si bode ogorčenje klerikalnih krogov upravičeno ali ne, naj se je rimski nuncij kakor katolik čutil razžaljenim, — eno je gotovo: kakor diplomat je nuncij ravnal netaktno in kakor politik je napravil grozen pogrešek. Kajti svoji stvari je le škodil, a na drugi strani je čisto po nepotrebnem razburil duhove in skalil parlamentarno vodovje, samemu sebi pa si omajal pozicijo.

Skratka ne gre več za spor med avstrijskimi strankami, ampak za vprašanje, ali bode država pokorna ukazom iz Rima. Da je nuncij spraval Wahrundovo afero na to opolzlo pot, to mu zamerjajo tudi krščanski socijalci in celo minister Gessmann mu je na nekem zborovanju — sub rosa sicer — očital netaktnost. Nuncij je s svojo intervencijo koristil le liberalnim krogom in s tem tudi prof. Wahrundu, a spraval v zadrego krščanske socijalce, ki — dasi klerikalni — vendar nimajo niske volje prevzeti na se odij zunanjega vpliva in zanetiti v Avstriji „Kulturkampf“.

Ogrska.

Ogrski Romuni se pripravljajo na boj.

Glasilo romunskega parlamentarnega kluba „Lupta“ je priobčilo senzacionalen članek, v katerem pravi, da je postalo stanje treh milijonov ogrskih Romunov neznosno, in romunski narod mora proti temu protestirati pred vsem civiliziranim svetom.

Preganjanje časnikov in romunskih časnikarjev nima konca ni kraja. Ni dneva, da se ne bi metalo v ječe romunske časnikarje; pleni, globi in zatire se romunske časnike. List pravi, da se ne smejo Romuni več omejit samo na platonične proteste, marveč da morajo nastopiti ofenzivno. „Lupta“ svetuje, naj se skliče shod vseh romunskih časnikarjev

na Ogrskem, da se sestavi spomenica o preganjanjih romunskega časnikarstva na Ogrskem. Spomenica naj se pošlje parlamentu in vsem večim časnikom Evrope in Amerike. Shod bi imel skleniti, da se izdaja romunski list v inozemstvu, ki naj objavlja vsemu civilnemu svetu preganjanja, ki jih mora trpeti romunsko časopisje na Ogrskem.

Položaj na Ogrskem.

„Budapesti Naplo“ piše, da je zvedel iz najboljšega vira, da so odnosi med vlado in koalicijo, kakor tudi med ogrsko in avstrijsko vlado napeti, in da se je bati izbruha hude krize. Med Andrassy-jem in stranko neodvisnosti ni baje možen več sporazum. Razun tega delajo vladi preglavice vojaške stvari in hrvatsko vprašanje. Ako pade sedanje ministerstvo, meni „Budapesti Naplo“, bo nova vlada sestavljena iz samih členov neodvisne stranke in poslanec Hollo bo Andrassyjev naslednik.

Bivši minister Polonyi.

Kakor javljajo iz Budimpešte, skušajo v krogih stranke neodvisnosti, da bi zopet dovedli v stranko bivšega pravosodnega ministra Gezo Polonyi-ja.

Madjari v Hrvatski.

„Pesti Hirlap“ pozivlja v nekem članku vlado, naj povspesuje delovanje Julianovega društva ter jej priporoča, naj štiti interese Madjarov v Hrvatski.

Volilna reforma.

Grof Andrassy je v razgovoru z enim urednikov „Magyar Hirlap“ izjavil, da boče predložiti načrt volilne reforme državnim zborom še to pomlad. Ker pa je omenjeni načrt skoraj dogotovljen, je možno, da se ga še prej predloži zbornici. Temu na potu bi bila samo ena zapreka, ki stoji izven obsega vladne moči, slučaj namreč, da bi obstrukcija zavzela take dimenzije, da bi poslanska zbornica postala nesposobna za delovanje. V tem slučaju bi vlada razpustila zbornico in razpisala nove volitve.

Hrvatska.

Konferenca hrvatske in srbske koalicije.

V sredo se je v Zagrebu vršila konferenca eksekutivnega odbora hrvatsko-srbske koalicije, na kateri so konečno določili besedilo manifesta, ki ga izda koalicija. Popoldne je bila plenarna seja koalicije, na kateri je bil manifest odobren in podpisan od vseh navzočih poslancev.

Srbski kongresni odbor.

Veršečki škof Gabriel Zmejanović je za danes sklical na sejo srbski kongresni odbor.

Drobne politične vesti.

Državni zbor bo sklican, kakor poročajo z Dunaja, na dan 2. aprila.

Avstralci proti Japoncem. Ministerski predsednik avstralskih zveznih držav, Deakin, je v svdnejskem parlamentu izjavil, da je za varstvo Avstralije edino jamstvo mogočna angleška mornarica. Ta izjava je naperjena proti Japonci, ki bi rada razširila svoje gospodstvo na otočja Tihega Oceana. Prej ali slej pride med Japonsko in Avstralskimi zveznimi državami gotovo do resnega spora in to radi naseljevanja Japoncev v Avstraliji.

Sv. Stolica in razlastitev Poljakov. Neki italijanski listi so izvedeli iz vatikanskih krogov, da vsi nemški škofje smatrajo zakon o razlastitvi Poljakov zelo nevarnim za katoliško stvar v Nemčiji. Papež Pij X. je tudi tega mnenja in se boji, da se bodo poljske pokrajine polagoma protestantizirale. Nemci pa naj ne upajo, da pride na nadškofjski sedež v Poznanju kak nemški škof.

Rusija.

Obnova ruske mornarice. — Komisija ne dovoljuje kreditov.

Komisija dume za obrambo dežele je sklenila odkloniti zahtevani kredit za gradnjo novih oklopnač za leto 1908 in za ladje, ki so v delu, potem kredite za topništvo, torpedovke in podmorske čolne. Komisija je izjavila, da smatra preosnovo flote za možno le tedaj, ako se popolnoma preosnuje ministerstvo vojne mornarice in ako se s posebnim zakonom določi program gradenj novih ladij, razdelivši ga na več let. Kredit za oklopnače za leto 1908 je bil odklonjen s 19 proti 14 glasom, en člen se je vzdržal glasovanja.

Kmetijski nemiri.

Iz Petrograda poročajo: Ministerstvo za notranje stvari je prejelo vest, da so v okrajih Volge izbruhili kmetijski nemiri. Blizu Saratova je prišlo do spopada, v katerem so orožniki ubili več kmetov. Na lice nemirov je odšlo vojaštvo.

Steselj pomiloščen.

Iz Petrograda javljajo: Car je spremenil smrtno kazen v 10-letni trdnjaviški zapor. Ob enem izgubi Steselj svojo službo in časti.

Dnevne vesti.

Menenje poštenega Italijana. Pišejo nam: Te dni sem bil slučajno obiskal nekega tukajšnjega gospoda italijanske narečnosti in liberalnega mišljenja. Med drugim je nanesla govorica tudi na kompromis, ki se ima te dni dovršiti med Slovani in Italijani Istre. Po tem, ko sva izrazila svoja menenja o tem prevažnem dogodku in sva se oba izjavila za kom-

promis, je moj obiskane rek: „Kaj mislite o eventualnem kompromisu med Slovenci in Italijani v — Trstu?“

Moj odgovor je bil: „Tržaški Italijani poznate še vse premalo naše sile, da bi niti oddale misli na kak kompromis — vsaj ne v dogledni bodočnosti!“ „Res je,“ je rekel Italijan, da smo mi prespali dobo, ko ste se vi nepričakovano vzdignili in razvili, in le žal, da se nismo več brigali za vaše delovanje vsaj pred 10 leti! Vaše sile smo pa predobro spoznali na zadnjih državnozbornih volitvah! Jaz mislim in upam, (je nadaljeval Italijan) da se posreči našim in vašim voditeljem priti do modusa vivendi, po katerem bi — ako si že ne podamo roke, — vsaj mogli živeti drug ob strani drugega kakor človek s človekom in da bi še enkrat ponehal grozni boj, ki uničuje nas in vas gospodarsko, gmotno in duševno.“

Laskavo se je izrazil potem Italijan o naših voditeljih, katere je imenoval kremen-značaje, a jaz sem se prepiral, da je med našimi sosedmi še ljudi, ki znajo trezno misliti. Vtrujen po četrstoletnem neprestanem boju za svojega naroda pravice želim iz dna srca, da bi bilo med našimi nasprotniki več poštenih in poštenomislečnih mož, ki bi se zavzeli za pomirjenje med obema sosedoma na tržaškem ozemlju!

Sicer pa moram pristaviti, da, ako pride do kakega eventualnega kompromisa, kar si menda želimo vsi, mora biti ta kompromis časten za oba sosedina in ne sme biti govora o vladajočih in — vladanih.

Tržačan.

Nemški glas o našem gledališču.

„Triester Tagblatt“, znan po svojih merodajnih kritikah v umetniških stvareh, piše o nedeljski predstavi „Debore“ naslednje:

„Preteklo nedeljo je zopet gostovala na tukajšnjem slovenskem odru g. Danilova iz ljubljanskega gledališča v ulogi Debore v enakovredni Mosenthalovi ljudski igri. Umetnica, ki prištevata Debora k svojim paradnim vlogam, je ustvarila iz nje veličastno postavo in v nemala občinstvo s svojim strastnim, bleščočim igranjem k uprav viharim aplavzom. Tudi drugi igralci so se vestno potrudili, da postane predstava popolnoma dovršena. V jako mnogoštevilni publiko nahajali so se tudi mnogi nemški in laški gostje, ki so si odnesli najbolj vtis o umetniškem delovanju slovenskega odra.“

Shod državnih upokojencev.

Pišajo nam: Malo pozno prihajamo, ali nič ne de. Shod, ki se je vršil dne 9. t. m., je imel lep vseh. Udeležilo se ga je blizu 160 upokojencev. Na izraženo željo se je udeležil shoda tudi predsednik „N. D. O.“ g. dr. Josip Mandić, ki je v zanimivem govoru razpravljal o naših razmerah in našem bornem položaju. Kazal je razliko med plačami in pokojninami v Avstriji in Nemčiji. Tam gori imajo vsaj toliko, da se morejo preživljati, pri nas pa so izlasti pokojnine zelo mizerne, tako da si morajo upokojenci iskati kakega zaslužka. Če pa upokojenec ni sposoben za nikako delo, mora stradati z družino vred ali celo beračiti. Ni-li to sramotno za državo?!!

Posebno bi se morala država ozirati na današnjo silno draginjo. Država bi morala dati drugim delodajalcem lep izgled in pošteno skrbeti za ljudi, ki so delali zanjo. Kadar mati kruh reže, gleda da ustreže vsej družini, da vsak dobi primeren delež. Taka mati bi morala biti tudi država. Ali pri nas se dela ravno narobe: viši dobivajo mesa, nižji uslužbenci pa — kosti. Zlo je tudi, da državni vpokojenci radi prepričajo pokojnine delajo k konkurenci drugim delavcem. To bi ne smelo biti. Ako je mož opravljati vrsto let državno službo, je tudi zaslužil da država primerne oskrbi zanj.

Ta izvajanja so glasno odobraval vsi navzoči. Potem pa je dr. Mandić še izjavil, da je vsikdar rad na uslugo nam upokojenim drž. uslužbencem. Obrabamo naj se tudi do dra Rybača, ki bo gotovo rad podpiral naše prošnje tudi v parlamentu.

Pripravljalni odbor izreka g. dru Mandiću najskrenejšo zahvalo.

Sledili so govorniki Stanič, Bekar in A. F. Poslednji je pojasnjeval kako so se zakoni o pokojninah spreminjali. In vendar smo vsi enako služili državi, zato bi morali biti tudi vsi enako plačani. Čemu razlika?

To je vzrok, da se hoče pripravljali odbor ravno v tem jubilejnem letu obrniti do vlade, s prošnjo, da se pokojnine drž. uslužbencev uredijo tako, da bodo pobojškov deležni tudi vsi oni, ki so bili upokojeni za časa starih zakonov. Najmanjša pokojnina naj bi znašala 400—600 K. Upokojenci vseh naših južnih dežel naj bi se pridružili tej akciji in bi prosili poslance dotičnih dežel za pomoč. A to brez odlašanja, da se prošnje predložijo že te spomladi.

Izlasti prosimo vse slovenske liste brez razlike strank, da bi nas podpirali in da bi omenjali te naše namere.

F. A.

Črnogorski princ Mirko in soproga

Natalija sta dospela v sredo zvečer iz Benetke v Trst in sta včeraj zjutraj s parnikom „Wurmbrad“ odpotovala v Kotor. Knežja dvojica se vrača iz Cannesa, kamor sta se nedavno temu podala z bolnim princem Stefanom, ki je pred nekoliko dnevi tamkaj umrl. Truplo so prepeljali preko Benetke v Trst in od tukaj je v tork zjutraj s parnikom „Črnogora“ odšlo v Bar, od koder je prepeljejo na Cetinje.

Z južne železnice.

Ljubljanska kolodvorska restavracija ima natakarte, ki pač umejo „2 krat kavo“ „plačati“, števili pa ne znajo niti do K 1'04, ter se oprasčajo „ich kann nur a bisl slovenisch“! Slovenska Ljubljana!

Kolodvorsko poslopje v Sežani ima nemško-laske napise, oziroma pročelni „Sessana“. Zanimivo bi bilo vedeti koliko prebiva tam Nemcev, Italijanov? Na Slovence ni treba pozabiti, morda se najde tam kakšen!

Poroke, rojstva in umrljivost. Od 8. do 14. t. m. se je v tržaški mestni občini poročilo 14 parov. Rodilo se je 158 otrok, to je 72 moških in 86 žensk; od teh 22 nezakonskih. Umrla je 101 oseba, in sicer 45 moških in 56 žensk; od teh 24 izpod enega leta.

Sodrugom! Prejeli smo: Radi oddaljenosti in slabega vremena se nisem mogel vdeležiti shoda železničarjev, ki se je vršil minolo sredo v dvorani „Narodne delavske organizacije“. Ko sem pa čital poročilo v „Edinosti“ in v „Lavoratore“, mi je bilo žal, da nisem prisostvoval temu važnemu shodu, na katerem je bila — kakor trdi „Lavoratore“ — večina socijalnih demokratov.

Le tega ne morem umeti, kako da je ogromna manjšina mogla iztirati na ulico — ogromno večino.

Ker poznam agresivnost socijalnih demokratov sem takoj pogodil, da so prišli v tujo hišo z namenom, da razženejo naše narodne delavce iz njih lastnega stanovanja, kar pa se jim ni in se jim ne posreči. S svojo nasilnostjo pa dosežejo sodrugi lahko to, da začnemo mi narodni delavci hoditi v ulico Boschetto vračat te — nemile obiske! Mi slovenski delavci nismo nikaki bledolčni postirkanci, ki bi se tresli pred terorizmom.

Naše mišice so krepke in naše pesti železne! Mi sicer ne iščemo nesreče in ne hodimo izzivat nikogar, ali — tudi izzivati se ne puščamo od nikogar! Že zadnjič so priveli na javni shod v „Narodni dom“ dobro stotino izbranih laških sodrugov z namenom, da bi z brahamalno silo razgnali shod in morda tudi dejanski napadli nas narodne sotrpine! Mi smo takoj pogodili njihove nakane ter smo takoj prvi poskus odbili z svo energijo. Ali pazijo naj, da ne začnemo tudi mi z ofenzivo, kar bi se prav lahko zgodilo, posebno, ako nas bodo izzivali še nadalje.

Straha mi ne poznamo! Strašili se nismo camorre. Strašili se nismo bajonetov — in strašili se ne bomo — socijalnih demokratov! Ako jim je res na tem, da bi pomagali revnemu delavstvu, delajo naj to se svoje strani, a obenem naj puščajo tudi nas, da delamo in pomagamo se svoje strani svojim sotrpinom tam, kjer se nam vidi potrebno.

Mi smo dovolj krepki, da lahko delamo s svojo pomočjo, brez njihovega nadzorstva. Mi hočemo biti svobodni in ne pod pokroviteljstvom kakega — terorizma. Terorizovali so laško liberalno stranko in jej odvzeli državnozbornske mandate v mestu. Skušali so to tudi v okolici, toda zastoj! Slovenska solidarnost in ljubezen do svojega naroda jih je potisnila.

Mogli so se prepričati, da se pri nas narodnih delavcih ne daja vladati s terorizmom, vendar uganjajo še nadalje neumnosti, kakoršnja je bila ona na shodu minolo srede!

Zapomnijo naj si enkrat za vselej, da s takimi naskoki ne dosežejo drugega, nego le blamaže. Ne proti nam, ampak za koristi delavstva naj delajo, ker to je njihova naloga in njihova dolžnost. Ako pa že hočejo trati zlati čas proti nam — naj vedo, da smo jim na razpolago in da se ne boji mo nikogar!

Člen „N. D. O.“

Novih trafik se po odloku finančnega ministerstva ne bo smelo ustanovljati do konca leta 1909.

Družba sv. Cirila in Metodija javlja, da so naročile dalje sledeče trdke računske listke: Ljubljana: Fr. Hostnik „Novi svet“, Iv. Kimovec pri „Lipi“, hotel „Stolt Wien“, Tratinikova gostilna, „Auer“ Ana Stopar, hotel „Lirija“, Ana Robida za hotel „Seidel“ Minka Mlakar „Narodni dom“, Rezika Jaklič za rest. „Zupanovo“, L. Rejec gost. Nemški-rut, Albin Zakotnik, kolodv. rest. Postojna, hotel „Bastel“ Radovljica, gost. Jerman Krško, Vinko Ozgoelec, gost. Skofljica, gost. Desingerjeva v Škofji Loki, Otman Golob, Kozje za gostilno, Fr. Guček, Jan. Kuželj, Roh Leškovec, in gospa Železnik, Mimi Stopar pri Stemburju v Kandiji, Al. Pavlin, gost. v Trebajem.

Tržaška mala kronika.

Odhod v Južno Ameriko. Včeraj zvečer ob 4^{1/2} je odplul iz našega pristanišča v smer proti Buenos Aires prekoatlantični parnik Austro-Americane „Sofia“, imajoč na krovu 480 potnikov.

Ognjenus prizor! Sinoči ob 5 uri in pol zaprosilo se je zdravniško postajo za

Danes koncert Slavjanskega.

pomoč mlademu fantu, ki je ležal na tleh v ul. del Monte, kakor da bi bil mrtev. Zdravnik, ki je prišel na lice mesta je konstatiral da je moral oni požretni neizmerno veliko alkohola, vsled česar se je nahajal v stadiju popolne pijanosti. Prenesli so ga v bolnišnico, kamor je došel v groznem položaju.

Padel je v morje. Martin Čermel, 40-leten kovač iz Rojana, je bil predvčerajšnjem nekoliko natrkan. Imel je pri tem še nesrečno misel, da se je šel sprehajati po pomolu Sv. Karla in hodil je še povrhu tik roba pomola. Nekaj časa se je zibal semtertja, a naenkrat mu je zmanjkalo ravnotežja in — bil je v vodi. Za hrupnim pluskom je prišel Lloydov paznik Faresin, ki ga je s pomočjo čolna potegnil iz vode. Nopričakovana kopel je takoj zdrnila ponesrečenega Čermela.

Detje jako težko ranjeno. Tri letno dete Fran Delfac iz Obrova je bilo včeraj ob 5 uri in pol prenešeno v tukašnja bolnišnico. Zdravniki, ki so ga preiskali so konstatirali na njen stekline na desni in levi rami. Oparil se je z vrelo vodo. Sprejet je bil v VII dermatološki oddelku.

Ponočni razgrajaji. Zdi se, hvalabogu, da pojava številno ponočnih razgrajajev. Strogost policije je torej imela blagodejen učinek. Včeraj namreč so jih aretirali le 6.

Smešnica. Stric: No, Pavlek, ali si bil pri zobozdravniku? — Pavlek: Da. — Stric: Si kričal? — Pavlek: Ne. — Stric: To je lepo, zato dobiš 20 stotink. Ali te je zelo bolelo? — Pavlek: Čisto nič. — Stric: Kako to? — Pavlek: Zobozdravnik ni bilo doma.

Koledar in vreme. — Danes: Joahim sp. — Jutri: Benedikt opat. — Temperatura včeraj ob 2 uri popoldne + 8° Cels. — Vreme včeraj: deževno.

Naše gledališče.

Včerajšnja repriza „Desetega brata“ je napravila vseskozi neizmerno bolji utis nego premijera. Bila je harmonična celota brez neumilnih disonanc; tempo igre je bil boljši, godba in petje sta napravili svojo dolžnost, — skratka, bila je to predstava, vredna več ali manj one umetniške stopinje, do katere se je povzpelo našo gledališče.

Pri igrah s petjem in godbo sta ta dva čimtelja merodajne važnosti za vspeh vse igre. In kakor smo zadnjič — sine ira et studio — smatrali za svojo dolžnost posvariti orkester, se nahajamo danes v bolj prijetnem položaju da pripisujemo tudi njemu dober del zasluga na včerajšnji uspešni prireditvi. Da se daje pri dobri volji veliko doseči, je dokazal včeraj šentjakovski orkester s par sintoničnimi komadi v medaktih. A propos, nadajamo da se bode nadaljevalo na tej poti in podajalo občinstvu v medaktih ne le dobre godbe, ampak tudi izbranih komadov.

Kar se tiče igralcev, je bila igra večinoma zasledena, kakor zadnjič. G. režiser Verovšek s svojo divno kreacijo Kerjavlja, gg. Veble kakor Deseti brat, Ponikvar (Piškav), Potrato (Dolef), Viktor (Kvas), g. Starčeva (Manica) itd. so potrdili svoj uspeh. Z veseljem pa smo zopet pozdravili na odru G. Grevenca v ulogi graščaka Benjamina. Baritonist Ferjančič je zopet dosegel triumfe.

Predstava ni bila tako obiskana, kakor se je pričakovalo, krivo na tem je bilo jako neugodno vreme, radi katerega je obisk iz okolice na tej popoldanski predstavi večim delom izostal.

Igralcem na znanje! Vaja za igro „Kdo je mrtev?“, ki se vprizori v nedeljo na Proseku, se bode vršila ob 8. uri v soboto. Naj nikdo ne manjka!

Današnji koncert Slavjanskega.

Danes dospe v Trst slavni Dimitri Slavjanski-Agrenjev s svojim zborom in predstavi se drevi našemu občinstvu. Bodi nam ob tej priliki dobrodošel neumorni gojitelj slovenske umetnosti! Tržaški Slovenci, kojim je njegovo slavno ime že zdavnaj znano, prihitite danes in v nedeljo z veseljem pozdravljat velikega dirigenta in pevca in njegov zbor ter se naslajati na krasnih ruskih pesmih.

Koncert začne drevi točno ob 8^{1/2}, listki so na prodaj pri vratarju Nar. Doma, a uro pred koncertom pri blagajni.

Društvene vesti.

Izredni občni zbor Dramatičnega društva v Trstu. — Pisarna Dramatičnega društva naznanja: Z oziroma na to, da ima v nedeljo popoldne Jadranska banka svoj občni zbor, katerega se mora vdeležiti več članov Dramatičnega društva, se bo izredni občni zbor Dramatičnega društva, ki je bil sklican tudi v nedeljo popoldne, vršil že v soboto 21. t. m. zvečer ob 8. uri v gorenji restavracijski dvorani Nar. doma.

Občni zbor podružnice družbe sv. Cirila in Metodija na Greti se bo vršil dne 25. t. m. ob 3. uri popoldne v prostorih „Rojanskega konsumnega društva“.

Odbor delavskega konsumnega društva naznanja, da se bo vršil letni občni zbor dne 26. aprila t. l.

„Tržaško podporno in bralno društvo“ naznanja svojim udom, da od danes naprej bodo uradne ure tako-le: ob delavskih od 9. do 12. predpoludne in od 4. popoldne do 7. zvečer; ob nedeljah in praznikih pa od 8. jutraj do 12. predpoludne.

Pevsko društvo „Kolo“ naznanja gg. percem in pevkom, da radi koncerta Slavjanskega odpade danes zvečer pevska vaja. Pri-

hodnja vaja bo v nedeljo popoldne ob navadni uri. Ker se bliža javni nastop, so pevci in pevke naprošeni, da se redno udeležujejo pevske vaje.

Akad. tehn. društvo „Triglav“ javlja svoj odbor za letni tečaj 1908:

Predsednik tov.: Šmid Konrad cand. iur., podpred.: Zupančič Franj stud. tehn., tajnik tov.: Vrečko Vladimir stud. med., blagajnik tov.: Ogorevc Ma tin stud. med., knjižničar tov.: Volavš k Jo ip stud. med. gospodar tov. Dobravec Franj cand. phil., odb. nam. tov.: Pirnat Josip cand. phil., Stanjko Mihael stud. iur.

Družbi sv. Cirila in Metodija je poslal Otmar Golob, Kozje 20 K narodnega davka.

Družbi sv. Cirila in Metodija so poslali dijaki V. raz. ljub. realke preostanek pri ku povanju šolskih zvezkov IX.

Družbi sv. Cir. in Met. je poslal P. Strel, Mokronog 10 K iz poravnave povodom kazenske pravde.

Družbi sv. Cir. in Met. je nabrala g. ca Betica Muller, Zagorje ob Savi 5 K narodnega davka.

Družbi sv. Cir. in Met. je darovala g. Josipina pl. Marchesi v Idriji mesto venca na krsto umrle g. Natalije Šepetavec 10 kron.

Nar. delav. organizacija

Za koncert Slavjanskega imajo člani N. D. O. znaten popust glede vstopnic. Listki se dobivajo v uradu N. D. O.

Darovi.

Za moško podružnico družbe sv. Cirila in Metodija v Trstu je nabral pri družinskem večeru „Trgovskega izobraževalnega društva“ 14. t. m. g. R. 4 K 47 stot., čemur je dodal g. Fabijan o priliki štetja te svote v kavarni „Commercio“ 53 stot., skupaj torej 5 K. Srčna hvala!

Za moško podružnico je nabral gosp. Dragotin Gobec v Podgradu K 3. — Gosp. M. Panič je nabral v svoji gostilni med raznimi gosti K 3.20. Denar hrani uprava.

Podružnici družbe sv. Cirila in Metodija pri sv. Jakobu so darovali odborniki del. kons. društva 5.24 K.

V družbenem nabiralniku v gostilni istega društva se je nabralo tekot meseca 16 K.

Vesti iz Goriške.

Škandal vseh škandalov. Prejeli smo: V prigibu Vam pošiljam pečat kraške občine Temnica, ki se na njem blesti blažena italijansčina: „Deputazione comunale Tomizza“. Prosim, obaviite to v Vašem cenjenemu listu. To je vendar škandal za slovensko občino, na slovenskem Krasu. Daljnega komentarja ne pišem nikakega, ker ga ni potreba.

Iz zapadnih Brd. V prejšnjem dežel-nem zboru bili smo zapadni Brici zastopani po poslancu g. Antonu Jakovčiču ki ima svoje bivališče v Slorencu pri Neblem. S hvaležnostjo moramo imenovanemu gospodu priznati, da je mnogo storil v korist zapadnih Brd. Po sedanjem številu poslancev bi Brici popolnoma opravičeno lahko zahtevali vsaj dva

Poslano.)*

ZAHVALA.

Presrečno se zahvaljujem vsem Vam vrli somišljeniki ki ste mi pri deželno-zborski volitvi dne 2. marca in pri ožji volitvi dne 9. marca v tako sijajnem številu izkazali svoje zaupanje.

Zagotavljam Vas, da bodem delal na to, da to Vaše zaupanje opravičim in da bodem vselej z največjo vnemo nastopal za narodne in gospodarske koristi slovenskega ljudstva na Goriškem. Živeli!

KANAL. dne 16. marca 1908

Anton Kriznič
deželni poslanec.

*) Za članke pod tem naslovom uredništvo odgovarja le toliko, kolikor mu zakon uleva.

Denarna posojila

v vsakem znesku, proti jamstvu, zamorejo dobiti osebe vsakega sloja toliko na osebni kolikor na hipotekarni kredit, pod ugodnimi povičili. Hipotekarna posojila, v vsakem znesku se dajejo po želji strank proti primernim obrestim oziroma proti amortizaciji. Obrniti se je na JOSIPA ZIDARJA, ulica della Caserma št. 14, I. nadst. od 9.—12. predpol. in od 3.—6. popoldne.

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

Najvspešneje sredstvo proti

revmatizmu in protinu

je **TEKOČINA GODINA** prirejena v Trstu Rafaela Godina, lekarna „Alla Madonna della Salute“ pri od lekarnarjev: sv. Ja. obu in Josipa Godina, lekarna „All' Jgea“ Farneto 4

Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odposilja manje od 4 steklenic proti pošt. povzetju ali proti anticipatni pošiljatelj znesku 7 K franko pošt, in zavoja.

Skladišče izgotovljenih oblek in izdelanih kosov za ženske obleke

A. Fonda, Trst

31 — ulica Barriera vecchia — 31

SLOVENC! ne zamudite obiskati skladišče, kjer najdete blago po jako nizkih cenah.

ZAHVALA.

Podpisani se v svojem in v imenu svojih otročičev zahvaljuje vsem onim, ki so povodom boleznin in smrti nepozabne njih soproge oziroma matere

Josipine Starc

izražali svoje sočutje, oziroma, ki so drago pokojnico spremili k večnemu počitku.

Kontovelj, 18. marca 1908.

ANTON STARC.

Proda se hiša

jako pripravna za trgovino v Gra-hovem ob novi železnici, pet minut od postaje. Hiša je enonadstropna z vrtom, pripravna posebno za obrtnike ali trgovce. Prodajalni pogoji zelo ugodni. Natančnejša pojasnila daje lastnik ...

FRANC GROBATH

trgovec v Kranju.

Ivan Tomasović

Trst, ulica Caserma št. 14

Zaloga vseh namiznih in dezertnih vin

lastnega pridelka iz Podstrane pri Splitu (Dalm.)

Prodaja se na drobno in debelo.

Vsa vina so odlikovana na razstavi v Londonu (1906) pod pokroviteljstvom nadvojvode Frana Ferdinanda D'Este in vojvode od Gales.

CENE ZMERNE. SVOJI K SVOJIM!

Prilika!

V prodajalnici izgotovljenih oblek in krojačinci

M. FARCHI, Trst

ul. Giacinto Gallina št. 8 (Prej v ul. delle Legna)

prodaja oblek, površnikov, paletot in blac

Najfineje blago.

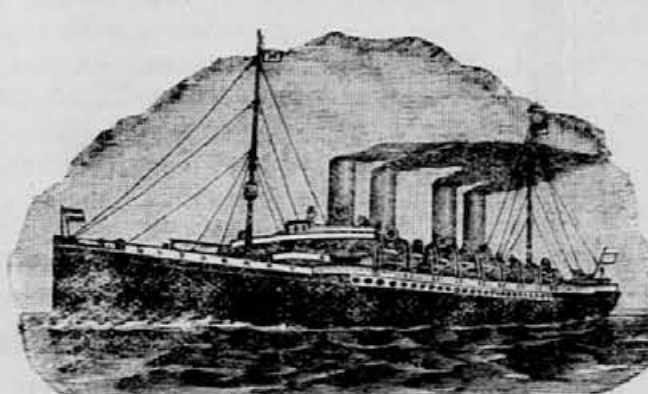
Cene čudovito nizke!

Pozor na
:: naslov!

Parobrodna družba

Severno-nemški Lloyd-Bremen

:: (NORDDEUTSCHER LLOYD — BREMEN) ::

Redne parobrodne črte iz Bremena v Nov York, Baltimore, Galveston, Buenos Aires kakor tudi po pristaniščih južno Azije, Avstralije itd. itd.

Parobrodni nemškega severnega Lloyda: 178 velikanskih brzih parnikov, z dvema vlakoma za transoceanske vožnje, od katerih 30 s 15.000 ton.; 11 velikih parobrodov za prevažanje blaga; 2 velika parnika za večanje; 37 velikih parnikov za vožnje po evropskih morjih; 11 velikih najmodernejših parnikov v delu; 156 manjših parobrodov. Vsega skupaj 395 parnikov, od katerih 172 brzih, opremljeni z modernim komfortom.

BRZI PARNIKI

ki preplevajo ocean v 5-6 dneh.

Cene nizke, hrana dobra.

Za informacije in pojasnila obrniti se na

F. STUMPE

Glavni zastopnik v Trstu
Piazza Giuseppina I.

TELEFON št. 20-68.

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

Najvspešneje sredstvo proti

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

poslanca. — Ker se nahajamo tukaj na narodni meji ter je naše ljudstvo v nevarnosti potujčevanja, je tembolj potrebno, da se da takemu kraju poslanca, ki bi tudi v narodnem pogledu vršil svojo dolžnost, kakor je to storil prejšnji poslanec Jakonič, ki je večkrat tudi v deželni zboru staval interpelacije radi zoperstavljanja slovenščine po naših uradih. — Slovenski veleposelniki bodo imeli voliti še enega poslanca. Zapadni Brici apelujemo na njih razsodnost in narodni čut, da poverijo ta mandat možu iz našega kraja!

Vesti iz Istre.

Jama „Dimnice“ pri Slivju. O lepoti tega podzemnega doma se je zadnja leta mnogo govorilo. In res: že vhodna pot navdaja vsakega obiskovalca z radovednostjo, ker mu daje slutiti, da se tam spodaj krijejo naravna čuda. Čim smo prošli pod prve velikanske oboke, obstajamo v začudenju. Dalje grede čujemo šum, kakor da je v bližini kak mlin, čegar šumenje moti samotno tišino. In res prihajamo kmalu do precej širokega potoka, ki prihaja iz pod skale, teče — padajoč čez slap — v ravni črti ter se ob koncu vijugasto opušta čez jez na široko in se izgublja. Tu je presenečenje za vsakega: nasprotno obrežje je raven zid do oboka, a prostor nad jezero, ves podprt s stebriči nudi — ako je razsvetljen — gledalcu izreden pogled.

Pa ostala — u. pr. suha jama? Sam ne vem, kje bi pričel, kakor ne, kje bi začel oni, ki si hoče ogledati to podzemsko čudo. Vse ti je v različni obliki in barvi, lesketa se ti vse v vseh vrstah dragih kamnov. Kar prepleteno je z vsakovrstnimi kapniki, visečimi stalaktiti in rastočimi stalagmiti, stlečimi na vse strani. Ob orjaških enakomernih stebrih — kakor da so nalašč narejeni, da podpirajo ogromni obok — je cel gozd tenkih pa visokih stebričev, ravnih kakor svete. Po nekod vidiš pravih mahomdanskih grobišč, rastlin podob itd. Strop kakor bi bil umetno napravljen: mozaično in iz raznobarnega marmorja — raven ali po načinu kupole, sredi katere visi krasen lesketajoč se lesteneč. Ob steni vise prozorna zagrinjala, tla po nekod kakor betonirana kakor nalašč za plešče, tu so lični biserni kabineti kakor pripravljeni za — buffet. Zanimivo je videti tu pa tam male posodice z vodo, katerih rob se ti zdi umetno izklesan v modernem slogu, dočim je notranost kakor morska goba.

Še krasnejša je — vodna jama. — Kapnikov vseh vrst je nešteto kakor v suhi jami, le da v drugačni obliki, ali vsemu povečuje lepoto kristalna tekoča voda. Hodil boš od nje precej daleč, a ne moreš se je nsgledati. Po stugi se vije čista voda mimo kristalnih in na dnu — da si je veliko niže — vidiš vsako najmanjšo stvarico, raznobavne in oblikaste kamenčke. Ob iztoku vode zopet obstaja presenečenje in opazuješ, kako si je narava tako umetno izklesala pakrčno luknjo, da more voda dalje, ki se zopet pokazuje, kjer smo gori govorili o vodi.

Sploh pa ni možno ni deloma opisati vseh čudes v tolikih in tolikih prostorih, v katerih so zastopani vsi umetni slogi in fantastično zastopani. Milo, divno in divjemantično! Na vse nadzemsko pozabljaš, za bežeče ure se ne meniš: vsakdo, ki je kedaj obiskal ta podzemski dom, si želi — tem sem uverjen — obiskati ga zopet.

Pa tudi vhodna pot ne bo zastajala v zanimivosti za jama: v skalo vsakana vije se v spiralni krožni smeri navzdol v jama. Nenavadna bo in impozantna, ko bo dodelana pod sretnim vodstvom od delavcev-domaćinov. Koliko truda in truda je in bo imela tržaška podružnica „Slov. plan. društva“ — tega si ne misli nikdo, ki ni poseben obvišen. Vsakdo — ki je obiskal jama — mora pa iz polnega prepričanja priznavati tej podružnici vso čast in hvalo, a neveljva nje zasluga je, da je poskrbela, da je ta krasota naše pokrajine istrske ostala v narodni lasti! V nedolgem času bo ta jama slovesno otvorena širšemu svetu in že sedaj klidem: na svidenje v jami „Dimnice“!!

E. B. S.

Vesti iz Štajerske.

Zmečkalo mu je glavo. Minolo nedeljo je posestnik umetnega mlina pod Ptujsko goro Jože Vogrinec mazal stroje. Pri tem ga je pa zgrabila transmisija in mu popolnoma zmečkalo glavo. Zapustil je vdovo in troje otrok.

Gospodarstvo.

Za češko jubilejno razstavo v Pragi se delajo veliko priprave od strani praške trgovinske in obrtne zbornice. Razstava se otvori 1. maja in bo trajala do konca oktobra.

Trgovinski in obrtni muzej v Belemgradu

se osnuje v kratkem kakor poseben oddelek v ministerstvu za narodno gospodarstvo. Nova naprava bo v prvi vrsti vršila informacijsko službo. Namen tega muzeja je zbirati

in razstavljanje poljedelske, obrtne in industrijske izdelke v deželi; potem zbirati in razstavljanje vzorce najbolj in po najnovejših metodah izdelanih izdelkov iz inozemstva kakor tudi pomožna sredstva za proizvodnjo takih izdelkov. Muzej bo nadalje dajal producentom in trgovcem pojasnila o trgovanju in prodajalnih v inozemstvu in v Srbiji, vodil register varstvenih znamk, modelov in vzorcev, imel bo strokovno knjižnico, prirejal predavanja in poučne tečaje za obrtnike.

Monopol na vžgalice.

Madjarska vlada namerava uvesti monopol na vžgalice, to je, da bo ona sama imela pravico izdelovati vžgalice v svojih tavnica. S tem bi se vžgalice v Ogrski in menda tudi v Hrvatski podražile.

Zadnje brzojavne vesti.

Demonstracije v Zagrebu.

ZAGREB 20. (Ob 3. uri zj.) Včeraj je zopet prišlo do demonstracij proti banu, ki je moral zbežati pred množico. Na redarje so metali kamne. Nek redar je bil precej težko ranjen.

MALI OGLASI.

Prodajo se na tedenske ali mesečne obroke obleke in površnike za moške. Ulica Caserma 12, I. nad.

Vino olje in lesnike prodaja Martin Krajcar — Funtana (Vrsar) Istra. Na zahtevo pošilja tudi uzorce. 301

Proda se več starih in mladih koz po ugodni ceni. Naslov pri „Edinosti“. 353

Odda se soba s hrano za enega ali dva gospoda. V. S. Francesco šte. 29 vrata 2. 375

Prilika. Novi veliki dohodni blaga za obleke paletot za moške in dečke po najnižjih cenah pri Ivanu Šimic, Trst, ulica Barriera 32 (v bliži lekarne Picciola). 1349

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Cermák in G. Juscher

TRST

ulica della Caserma šte. 13, II. nadst.

Pohištvo

solidno in elegantno

po zmernih cenah

Rafaele Italia

TRST — Via Malcanton 7

Tvrdba z lesom

EMILIO SEGRÉ

v Trstu

je odprla sledeče podružnice: Riva Pescatori šte. 8 (vokal ulice Annunziata)

in Ulica Scorzeria šte. 14 (vokal ulice Parini) kjer se dobi bogata izbira

koroškega lesa po konkurenčnih cenah.

Prvo primorsko podjetje za

prevažanje pohištva in spedijsko podjetje

RUDOLF EXNER - TRST

Telefon št. 847. - Via della Stazione šte. 17. - Telefon št. 7

Filijalke v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.

Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.

(Podlivanje predmetov, ki se jamljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse kraje.)

Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljena suha skladišča.

Edini tržaški zavod za

ČIŠČENJE in SHRANJEVANJE PREPROG

„VACUUM-CLEANER“

Točna potreba in nizke cene.

Velika zaloga volnenih pogrinjal

Prešitih pogrinjal lastnega izdelka

Pokrivala, perilo, trliž, pletenine, zavese in preproge.

Specijaliteta

volne in žime za žimnice.

Vse to se dobi pri

Josipu Wollenigh,

TRST, ulica Malcanton šte. 12. 00000000

Harmonij nov, stal je K 440 — tvrdke Le-nardič, proda se takoj. Polzvedbe v gostilni Ličen, Rihenberg. 350

Gostilna

v Narodnem Domu v Celju odda se s 1. junijem pod ugodnimi pogoji

.. v najem ..

Natančnejši pogoji se izvejo pri Posojilnici v Celju, katera sprejema tudi ponudbe do 10. aprila 1908.

Anton Černe, Trst

ulica Benvenuto Cellini 2

Velika zaloga olja in

kolonijalnega blaga

Na željo pošilja tudi po deželi i. s. v vsaki množini pod povzajem ali brez.

CENE ZMERNE.

Naznanjam vsem svojim znancem, da sem otvoril dne 19. marca t. l.

.. gostilno ..

v ulici Istituto št. 4

kjer bom točil izvrstna

vipavska in druga vina.

Priporočam se za obilno udeležbo

Leopold Škerbic.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu Trsta in okolice, da je prevzel na svoje me dobro znano trgovino

kolonijalnega blaga

in jestvin

v ulici Giulia šte. 29

ter se toplo priporoča udani

HUGO CZURDA.

solidno in elegantno

po zmernih cenah

Rafaele Italia

TRST — Via Malcanton 7

Gospodična večja slovenskega in nemškega jezika, nemške stenografije, pisalnega stroja, isče primerne službe v laki pisarni ali kot kasirka. Ponudbe pod „A. J.“ na „Inzeratni oddelek Edinosti“.

Panificio Veneziano

(BENEŠKA PEKARNA)

TRST — ulica Conti šte. 2

izdeluje pravi higijeničen kruh

po beneškem sistemu kakor tudi sladke biškotine in prepečenec za uporabo na tadjah.

Postrežba na dom.

Hočete se prepričati?

obiščite velika skladišča

Marije vdove Salarini

Monte della Fabra 2 (vokal Terrente).

ul. Poste Nuove „Alla Città di Londra“

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške, dečke, kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kožuh, raznih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski loden. Nepremičljivi plašči (priznani). Specialiteta: blago tu- in inozemskih vrst. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

„OLLA“

priznan kakor najboljša in neprekosljavna vrsta vseh gumijevih higijeničnih in predvsem v ribjih mušicah

DVELETNA GARANCIJA

M. Gál — Trst, Corso 4.

Postiljave po gl. 2, 3, 4, 5, 6. Delavski pasovi, klini pasovi, elastični negovici, obzidi, ravnodrži, bergeji in bidet, irigatorji od gl. 120 naprej. Tsalomeri za vročice K 2, nav. K — 50.

Prodajalnica jestvin

Peter Peternel, Trst

ulica Giulia 76.

Prodaja: kavo, riž, testenine, sladkor, moko, maslo, mlo, olje, sveže in suho sadje, kostanj, otrobi, sočivo itd.

Poštarne pošiljke na deželo od 5 kg naprej.

Otrbi, moka, oves na drobno in debelo po konkurenčnih cenah.

Vsaki dan sveže blago.

.. Mehanična delavnica ..

avtorizovana za napeljevanje vode in plina

GUIDO SAMBO

Zastopnik odlikovane tovarne gramofonov Theodor Pichter

GRAMOFONI od 50 K naprej z dobrim glasom in specialne plošče na izbero.

Skladišče gramofonov, svetilk, aparatov za Anonimno, luči, mrožila in ovi.

Popravljanje koles, gramofonov, motorov na plin ali benzin, električnih strojev in vsako mehanično delo.

Trst, Piazza San Francesco d'Assisi 8.

Črevljarnica

Baldinelli

Eleganca, trpežnost, ekonomija.

Sprejema se naročila po meri ter se izvršuje v 24. urah.

Sprejme se naročila za nepremičljive postole, pravljajna po zmernih cenah.

Prodaja najboljših voščil za čevlje.

Trst, ulica Grosada šte. 5, Trst (Vokal ulice Punta del Forno).

Andrej Gulič

Trst, ulica Farneto šte. 12

vokal ulice Gelsi

Skladišče pohištva in tapetarij

lastnega izdelka.

SPECIALITETA: Popolne sobe svetle ali temne, posamezni komadi vsake vrste z zalogo stolic, obehal in divanov vsake vrste in velikosti.

Preskrbi se popolno opravo za prenočišča

po jako zmernih cenah in s skrbno vožnjo.

Namizna vina

ISTRSKI TERAN 72

PRISTNI VIŠKI OPOLO 80

Vs facon burgundec, specialiteta tvrdke po stot. 90 liter

v steklenicah od 30 litrov naprej.

Refošk (Izola) steklenica K 2 —

Asti spumante F.lli Cora 4. —

Velika izbira španskih vin.

Skladišče vina, Trst ul. SS. Martini 11

TELEFON šte. 1471

Hotel Balkan

70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji

Cene zmerne.

Počkaj & Kögl,

Hotel Balkan